

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PB

.402

PK
402

SPEL- EN LEESBOEKJE,

THE BELIESTE DER

SCHOLEN,

DOOR

W. VAN DEN HOONAARD,

Onderwijzer te Hillegersberg.

Eerste Stukje.

VIERDE DRUK.

Te ROTTERDAM, bij

MENSING & VAN WESTREBENEN.

MDCCCXLIII.

Het *wel te leeren lezen* beschouw ik als het allerbelangrijkste gedeelte van het onderwijs; als voor ieder mensch het onontbeerlijkste; als den voornamen grondslag van al het overige: zoodat de verstandsontwikkeling, de goede smaak; zelfs de vorming van het hart en de verbetering der zeden, met het vaardig, juist en natuurlijk lezen in een naauw verband staan.

W E S T E R.

---

*Pedagogische bijdragen
van het N. O. B.*

NOODIGE OPHELDERING,

OMTRENT

DE INRICHTING EN HET GEBRUIK

VAN DIT BOEKJE.

Men ziet, boven de spel- en leeslesjes, de letters, klanken en klankvereeningen van eene klinkletter, gevolgd van eenen medeklinker, die ik mijnen leerlingen, blootelijk op het gezigt, leer uitspreken en dadelijk in de spel- en leeslesjes laat toepassen, bij vervolg, opgegeven(*). De letters worden zoo kort mogelijk genoemd, als: be, de, che, enz. De letters en klanken van iedere lettergreep worden achtervolgelijk, zoo als men elk woord schrijven moet,

---

(*) De verschillende letters en klanken, boven de lessen in zeven afdelingen voorkomende, heb ik, tot mijn bijzonder gebruik, met groote Romeinsche letters op zoo vele tafelen geplaatst, ten einde het leeren derzelve aan verscheidene kinderen te gelijk te doen plaats grijpen.

IV NOODIGE OPHELDING.

genoemd en daarna, vereenigd tot eenen galm, in eens uitgesproken, zoo als de schikking der letters en klanken van ieder spellesje duidelijk genoeg aanwijst. Het opeenvolgend noemen der letters en klanken van elke lettergreep brengt het kind al aanstonds op den weg, om dezelve naar eisch uit te spreken, en deze vereeniging van klanken draagt hier den naam van spellen. Dat dit woord toch niemand hindere: immers op welk eene wijze men de zoogenoemde klankmethode aanwenden moge, zal men zich van soortgelijk spellen moeten bedienen, om het kind van klanken en letters lettergrepen en woorden te leeren vormen.

Tot gemak voor de kinderen, spreek ik hun slechts van letters en klanken, en alzo heet voor hen, bij het eerste onderrigt, os even zoo wel klank als oo, ui, enz. en zij spellen dan ook zoo wel l... os — los, als l... ui — lui. Dit onder het oog houdende, zal men bemerken, dat van de opgegevene letters en klanken alle lettergrepen of woorden door ineensmelting kunnen gevormd worden, en alzo, gelijk mij bij ondervinding is gebleken, het kind langs dezen weg spoedig in staat kan geraken, om elk woord verstaanbaar te lezen.

Dit stukje bevat alleenlijk woorden of lettergrepen, die uit eene enkele verbinding van klanken bestaan, als: d...ie — die, oo...k — ook, j...an — jan, en dergelijke. In de volgende stukjes wordt eene geleidelijke opklimming, ten aanzien dier verbinding, in acht genomen.

Het is hier de plaats niet hieromtrent verder uit te weiden: in een afzonderlijk werkje (*) heb ik deze leesleerwijze nader uit een gezet en daarmee, zoo ik meen, genoegzaam doen blijken, hoedanig het lezen leeren, naar mijne gedachten en ondervinding, doelmatig kan worden aangewend.

DE ZAMENSTELLER.

(*) Bij de Uitgevers dezes te bekomen, onder den titel van *Eenvoudige Leesleerwijze*.

LETTERS en KLANKEN.

EERSTE AFDEELING.

a e i o u

aa ee ij oo uu

l k s r g

SPEL- en LEESLESJES.

1ste Les.

l . . . a - la
l . . . aa - laa
k . . . e - ke
k . . . ee - kee
r . . . ij - rij
r . . . e - re

2de Les.

g . . . a - ga
g . . . ij - gij
k . . . o - ko
k . . . oo - koo
l . . . e - le
l . . . ee - lee

3de Les.

ij . . . s - ijs
oo . . . r - oor
uu . . . r - uur
oo . . . g - oog

4de Les.

aa . . . l - aal
aa . . . s - aas
oo . . . k - ook
ee . . . r - eer

LETTERS en KLANKEN.

TWEEDE AFDEELING.

f p n m d
ie ou oe ui
ik is al os en

SPEL en LEESLESJES.

1ste Les.

2de Les

m . . . is — mis
d . . . ie — die
d . . . en — den
f . . . a — fa
p . . . en — pen

d . . . ik — dik
m . . . ou — mou
ou . . . d — oud
al . . . s — als
ui . . . l — uil

3de Les.

M . . . moe, ga ik meê.

I . . . ik ga meê, ko!

D . . . de os is dik.

D . . . die koe is ook dik.

I . . . ik ga bij oom.

O . . . oom is al oud.

D . . . de pen is dik.

I . . . ik mik, ko.

D . . . die os is los.

K . . . ko is bij de koe.

M . . . mij-ne mou is los.

N . . . nu ken ik de-ze les ook.

LETTERS en KLANKEN.

DERDE AFDEELING.

j   b   h   v

ei   au   eu   ooi   aai

as   om   in   af   of   op

SPEL- en LEESLESJES.

1ste Les.

2de Les.

h . . . ei — hei

v . . . al — val

j . . . as — jas

k . . . af — kaf

h . . . ooi — hooi

d . . . op — dop

b . . . aai — baai

k . . . in — kin

b . . . om — bom

d . . . eu — deu

3de Les.

D . . . de jas is los, ko.

I . . . ik ga lee-ren, gij ook?

J . . . ja, ik ga ook lee-ren.

D . . . de aap is los.

D . . . die aap is lui.

4de Les.

D . . . de boe-ren rij-den hooi.

I . . . ik doe de deu-ren o-pen.

**N . . . nu leeren wij: hei, baai,
bom, val, kaf, dop, kin,**

D . . . die les ken ik nu ook al.

LETTERS en KLANKEN.

VIERDE AFDEELING.

—*—
w t z ch (cqX)
aau eeu oei ieu
er at us ol el et

—
SPEL- en LEESLESJES.

1ste Les

w . . . at — wat
t . . . ol — tol
b . . . el — bel
r . . . aau — raau
g . . . eeu — geeu
m . . . et — met

2de Les

d . . . er — der
n . . . ieu — nieu
m . . . oei — moei
z . . . us — zus
w . . . el — wel
el . . . s — els.

3de Les.

N . . . nu be-gin ik ook al te le-zen.

O, dat is mooi, ko!

Z . . . zoe-te kin-de-ren lee-rén ve-le, mooi-je din-gen.

M . . . mij-ne boe-ken zal ik mooi hou-den.

I . . . ik ben moe-de, va-der.

4de Les.

T . . . tel nu meê, ko.

Z . . . zie, hoe mooi!

L . . . lui-je kin-de-ren geeu-wen en ga-pen.

I . . . ik ga mij-ne zus-ter wat lec-ren.

D . . . die vo-gel is mooi.

N . . . nu le-zen wij al wat, en zin-gen al ook.

LETTERS en KLANKEN.

VIJFDE AFDEELING.

**es an or ul im
ap if il on uf
ig ich em og och**

SPEL- en LEESLESJES.

1ste Les.

n . . . og - nog
l . . . es - les
m . . . an - man
h . . . ap - hap
d . . . or - dor
n . . . och - noch
m . . . ul - mul
w . . . il - wil

2de Les.

l . . . ig - lig
z . . . ich - zich
t . . . on - ton
s . . . uf - suf
h . . . em - hem
g . . . if - gif
k . . . im - kim
on . . . s - ons

3de Les.

I . . . ik ken mij-ne les al, jan.

N . . . nu be-gin ik ee-ne an-de-re
les.

M . . . mor-gen kan ik nog al be-ter
lezen.

I . . . ik wil ve-le din-ge-n lee-ren,
gij ook, jan?

M . . . moei is bij ons, va-der.

4de Les.

K . . . kan jan al lez-en: man, hap,
dor, noch, mul, leg, zich,
ton, suf, hem, gif, kijm, ons?

Z . . . zoo, zoo, jan!

D . . . de boe-ren zaai-jen het ko-
ren, dat ons zoo noo-dig is.

LETTERS en KLANKEN.

ZESDE AFDEELING.

ok ir ab ep um un
ef ug uch ar ip ek
ag ach id uk ob ur

SPEL- en LEESLESJES.

1ste Les.

2de Les.

b . . . ok — bok

r . . . ag — rag

l . . . ach — lach

b . . . id — bid

h . . . ef — hef

r . . . ep — rep

l . . . ip — lip

n . . . uch — nuch

b . . . uk — buk

t . . . ob — tob

k . . . ar — kar

k . . . ir — kir

m . . . ug — mug

ach . . . t — acht

3de Les,

J . . . jan mag rij-den in den wa-gen

M . . . mag ik me-de rij-den, jan?

Z . . . zoo, zoo, dat is mooi!

O! wat kan dit bok-je loo-pen,

jan! Zee-te kin-de-ren mo-gen

wel met een bok-je rij-den.

4de Les.

D . . . de duiven kirren.

I . . . ik lach, zei jan, om kor-ne-lis.

Z . . . zie, wel-ke ku-ren hij kan
ma-ken.

Z . . . zie, hoe la-ten die kin-de-ren
de lip han-gen: wat zou hun
hin-de-ren?

N . . . nu wil ik nog le-zen: rag, bid,
bef, rep, buk, tob, kar, mug,
acht.

LETTERS en KLANKEN.

ZEVENDE AFDEELING.

up ib od eg ech
am ut ot eb it
ed ub ad ud ak

SPEL- en LEESLESJES.

1ste Les.

k . . . am — kam
r . . . ib — rib
p . . . ut — put
b . . . ed — bed
h . . . ad — had
v . . . od — vod
h . . . eb — heb

2de Les.

p . . . ot — pot
d . . . it — dit
l . . . eg — leg
v . . . ech — vech
p . . . ak — pak
h . . . up — hup
m . . . ud — mud

3de Les.

D . . . dat is een die-pe put.

**W . . . wij moe-ten G . . . god bid-
den en dan-ken.**

**V . . . van God heb-ben wij al-les,
wat wij noo-dig heb-ben.**

**V . . . va-der en moe-der ge-ven ons
ve-le din-gen.**

**I . . . ik wil va-der en moe-der hel-
pen, als zij mij noo-dig heb-ben.**

4de Les.

D . . . de koei-jen loo-pen in de wei.

W . . . wij wo-nen in hui-zen.

D . . . de koei-jen ge-ven ons bo-ter.

**W . . . wij e-ten bo-ter op on-ze bo-
ter-ham.**

**E . . . ee-ne bo-ter-ham is be-ter dan
lek-ker-nij.**

O . . . op het bed rus-ten wij.

**K . . . kin-de-ren moe-ten hun pak
mooi hou-den.**

5de Les.

J . . . jan zou met gee-ne vod-den
loo-pen, als hij zoe-ter was.

G . . . gis-te-ren zag ik hem
nog vech-ten met den wil-den

K . . . kor-ne-lis.

D . . . de kip-pen leg-gen ei-je-ren.

Z . . . zoe-te kin-de-ren mo-gen ook
wel hup-pe-len en dan-sen.

6de Les.

D . . . dit hok zal om-val-len van
ou-der-dom.

M . . . men kan zich ras be-zee-ren,
als men met een mes loo-pen wil.

I . . . ik heb ee-ne rib van ee-ne
koe ge-von-den: heb-ben wij
ook zul-ke dik-ke rib-ben, jan?

D . . . de boe-ren ver-koo-pen het
ko-ren bij het mud.

I . . . ik zal de-zen pot met ro-zen
in ee-nen put zet-ten.

9B414

11

